

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Digitální dědictví

V současnosti má dle Českého statistického úřadu v České republice téměř každý člověk starší 16 let přístup k internetu, v minulém roce to bylo celých 88 %, tedy 7,6 milionu osob, což představuje oproti roku 2014 nárůst o 15 %. Ve skupině osob starších 75 let je tento nárůst dokonce 29 % (z 10 % na 39 %). [1] Je tedy patrné, že síla internetu roste a stává se neoddelitelnou součástí našich životů. S tím je pak samozřejmě spojeno i to, že osoby mají v internetovém rozhraní aktivní různé uživatelské účty, portály, aplikace, investiční nástroje či kryptoměnové peněženky. V případě úmrtí původního uživatele však bývá převod těchto přístupů na dědice velmi obtížný, nebo v podstatě nemožný.

Převod, resp. přechod vlastnických (a přístupových) práv k digitálnímu majetku, je zajisté lepší vyřešit ex ante, tedy za života původního uživatele, podobně jako je tomu u klasického dědictví.

Druhů digitálního dědictví může být hned celá řada, od e-mailových schránek, účtů na sociálních sítích, přes kryptoměnové peněženky a digitální hudební knihovny, až po účty u sázkových kanceláří nebo věrnostní účty u obchodníků.

V obecné rovině tedy digitálním dědictvím, resp. digitálním aktivem (digital assets), rozumíme dle Á. Juhász *„cokoli, co je digitálně uloženo a má hodnotu a zajišťuje svému vlastníkovu práva nebo ještě obecněji zvláštní část majetku určité osoby, která existuje pouze v digitální formě“*. [2]

Mezinárodní ústav pro sjednocování soukromého práva (UNIDROIT), jehož posláním je přispívat k harmonizaci mezinárodního soukromého práva, pak digitální aktivum charakterizuje jako *„informaci uloženou na elektronickém médiu, kterou je možno ovládat“*. [3]

UNIDROIT se dále zabývá i jednotlivými definičními znaky digitálních aktiv. Nejprve stanovuje, že mohou být předmětem vlastnických práv, tedy že k nim mohou vznikat obdobná práva jako k věcem v právním smyslu. Následně rozvádí určování rozhodného práva, tedy které vnitrostátní právo se aplikuje na vlastnická práva s nimi spojená. Rozhodné právo může být určeno například podle právního řádu uvedeného přímo v digitálním aktivu, nebo podle práva uvedeného v systému, kde je zaznamenáno, případně podle práva státu, v němž má jeho vydavatel statutární sídlo. Mimo jiné řeší i otázky kontroly nad digitálním aktivem a další související problematiku. [4]

Úprava digitálního dědictví v ČR

V právním řádu České republiky doposud právní úprava digitálního dědictví absentuje a přechod digitálního dědictví ze zůstavitele na dědice se tak řídí obecnou právní úpravou dědictví obsaženou zejm. v § 1475 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“).

Odborná literatura tuto tezi potvrzuje např. konstatováním o právní povaze bitcoinu: *„O právní povaze bitcoinu se již nevedou bouřlivé diskuze, jak tomu bylo dříve, a lze tak konstatovat, že bitcoin je věcí ve smyslu § 489 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“). Konkrétně se pak jedná o věc nehmotnou (§ 496 odst. 2 o. z.), movitou (§ 498 odst. 2 o. z.), zastupitelnou (§ 499 o. z.) a dělitelnou.“* [5]

Bitcoin je tedy vzhledem k výše uvedenému součástí jmění zůstavitele (i když nehmotnou) a je rovněž schopen ke dni úmrtí tvořit pozůstalost. Bitcoin je tedy možné dědit a pořizovat o něm pro případ smrti.[\[6\]](#)

Ze zahraničí

Přestože v České republice k problematice digitálního dědictví prozatím neexistuje legislativní podklad ani judikatura, v zahraničí, resp. v sousedním Německu, již byla problematika digitálního dědictví soudy řešena. Vzhledem k provázanosti obou právních systémů, které jsou shodně zastřešeny právem Evropské unie, bude tento případ v následujícím textu blíže popsán.

Případ započal smrtí patnáctileté dívky, která se rozhodla svůj život ukončit skokem do kolejiště metra v Berlíně. Její matka se domnívala, že by na jejím účtu na sociální síti Facebook mohly být stopy ukazující důvody, proč se rozhodla dobrovolně ukončit svůj život, a proto se začala soudní cestou domáhat přístupu k tomuto profilu (z pozice dědičky své dcery).

Prvoinstanční soud (Landgericht Berlin) nárok matky vznesený vůči společnosti se sídlem v Irsku, která sociální síť Facebook provozuje, uznal. Odvolací soud (Oberlandesgericht Berlin) se však přiklonil na stranu provozovatele sociální sítě a nárok matky odmítl.

Případ se nakonec dostal až před Spolkový soudní dvůr (Bundesgerichtshof - BGH), který se postavil za matku a společnosti Facebook uložil povinnost matce zemřelé dívky poskytnout přístup k dceřině profilu na dané sociální síti. Tento soud ve svém rozhodnutí uvedl, že provozovatel s dcerou zůstavitelky uzavřel smlouvu a práva a povinnosti z ní tak (jako u jiných smluv) přecházejí na dědice (v tomto případě na otce a matku), a to v souladu s § 1922 odst. 1 BGB.

Rodiče proto jakožto právní nástupci dcery mají mít oprávnění k přístupu k osobním datům. Takový přechod práv sice může být vyloučen smlouvou, nicméně v tomto případě se tak nestalo a nebyl proto důvod přístup k daným informacím znemožnit. Převedení účtu do režimu „zvěčněného účtu“ (memorialized account)[\[7\]](#) bylo proto v rozporu s § 307 odst. 2.2 BGB, jelikož tím bylo znemožněno dosáhnout účelu uzavřené smlouvy, protože ke zvěčněnému účtu se již nelze přihlásit, a to ani po zadání správných přístupových údajů, které matka údajně znala. Dovolací soud také uvedl, že tajemství obsažené na profilu nechrání dědice ani provozovatele sociální sítě před nahlédnutím dědiců do obsahu účtu. Nárok žalobkyně není ani v rozporu se zásadami ochrany osobních údajů, jelikož obecné nařízení o ochraně osobních údajů (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice [95/46/ES](#)) se týká výlučně živých osob.[\[8\]](#)

Facebook ovšem nezpřístupnil profil jako celek, nýbrž rodičům zpřístupnil jen jeho obsah, a to na USB flash disku, který obsahoval 14.000 stran s obsahem profilu. S takovým postupem protistrany se rodiče nespokojili a soudně se nadále domáhaly opravdového přístupu přímo na dceřin profil, čemuž soud taktéž vyhověl.[\[9\]](#)

Úprava v rámci obchodních podmínek některých provozovatelů

Samostatnou kapitolou v rámci přechodu digitálního vlastnictví z dědice na zůstavitele je pak úprava obsažená v jednotlivých obchodních podmínkách.

Níže si dovoluujeme nastínit specifika sociálních sítí a jiných frekventovaně používaných aplikací, jež

budou jedním z hlavních předmětů zájmu v oblasti digitálního dědictví.

Facebook

Jak již bylo nastíněno výše, Facebook nabízí možnost tzv. zvěčnění účtu. Tedy takového účtu, do kterého se již není možné přihlásit, ale pozůstali skrze něj mohou i po smrti uživatele sdílet např. vzpomínky na zemřelého, fotografie apod.

X

V případě delší neaktivity na síti X (nad 30 dnů) může být uživatelský účet provozovatelem odstraněn, čemuž lze ale předejít delegováním uživatelských práv na jiného uživatele. V případě odstranění účtu zemřelého je nutno kontaktovat technickou podporu sítě X, doložit totožnost žadatele a kopii úmrtního listu zůstavitele uživatelského účtu.

Apple

V rámci platforem provozovaných společností Apple existuje možnost přidání kontaktní osoby pro pozůstalost. Takto určená osoba tak bude mít po úmrtí původního vlastníka účtů přístup k jeho datům (fotkám, zprávám, poznámkám, souborům, hudbě apod.). Přístup kontaktní osobě bude umožněn po vygenerování přístupového klíče a doložení úmrtního listu původního vlastníka účtu.

Google

Společnost Google nabízí možnost nastavení Správce neaktivního účtu, tedy osoby, která má do účtu přístup a může s ním nakládat. Pokud však zemřelý uživatel takového správce neustanovil, je nutné podat oficiální žádost o zpřístupnění dokumentů, kdy bude záležet na rozhodnutí společnosti Google, zda v konkrétním případě přístup umožní. Společnost Google však v žádném případě neposkytuje přihlašovací údaje ani hesla.

Microsoft

Společnost Microsoft v obecné rovině neposkytuje přístup k účtům zesnulého na svých platformách (Outlook, OneDrive apod.) a po 2 letech nečinnosti účty automaticky uzavírá. Pokud však jsou přístupové údaje známy i jiné osobě než pouze zemřelému, lze požádat o uzavření účtů i dříve. V případě neznalosti přístupových údajů pak lze účty deaktivovat i prostým ukončením plateb za služby. Pokud by se pozůstali chtěli domoci přístupu k účtům zemřelého na platformách společnosti Microsoft je třeba tak činit soudně.

Relevantní jsou rovněž následující státem poskytované identifikační služby.

Datová schránka

Nastavení datové schránky jak pro fyzické osoby, právnické osoby i pro fyzické osoby podnikající umožňuje přidání uživatelského účtu pověřené osoby, čímž se lze vyhnout situaci, že by datová schránka zůstala nepřístupná. V případě úmrtí fyzické osoby nebo podnikající fyzické osoby zajistí správce, jímž je Digitální a informační agentura, zneprístupnění dané datové schránky, a to ke dni úmrtí jejího držitele. To znamená, že do takové schránky od tohoto okamžiku nebude možno zasílat, ani z ní odesílat žádné zprávy, do schránky se nicméně lze přihlásit ještě další 3 roky (může tak činit např. dědic nebo pověřená osoba); pak je schránka zrušena.

V případě podnikající fyzické osoby může přístup získat pokračující osoba, ovšem za předpokladu, že do 3 měsíců ode dne úmrtí původního držitele datové schránky oznámí živnostenskému úřadu, že

hodlá pokračovat v provozu živnosti původního podnikatele.

Fyzická osoba musí naopak postupovat v souladu s usnesením o pozůstalosti, tedy vyčkat na oficiální ukončení dědického řízení.

V případě úmrtí člena statutárního orgánu právnické osoby pak ke zneprůstřednění nedochází, nicméně v případě např. jednočlenných společností může tato skutečnost samozřejmě působit značné komplikace. Jelikož datovou schránku nelze využívat do řádného jmenování nového zástupce (člena statutárního orgánu, likvidátora, opatrovníka...).

Bankovní identita

V případě bankovní identity dochází po úmrtí jejího vlastníka k jejímu automatickému zneplatnění, které proběhne neprodleně poté, co její vydavatel obdrží z registru obyvatel informaci o úmrtí držitele bankovní identity.

Závěr

Z výše uvedeného je patrné, že jistý definiční rámec digitálního dědictví již v obecné rovině v evropském právním prostoru existuje, nicméně by pro vyjasnění situace pomohlo pregnantní zavedení digitálního dědictví do tuzemského právního řádu, resp. alespoň judikaturní ukotvení digitálního dědictví v podobě aplikace současné právní úpravy v kontextu současných potřeb společnosti, kdy se část majetku, která se bude neustále zvětšovat, bude nacházet na úložištích, serverech, v aplikacích, obecně v digitálním, a tedy nehmotném prostředí. S ohledem na rozvoj digitalizace a její stále se zvětšující roli ve společnosti lze očekávat dědické spory s digitálním prvkem čím dál častěji, a tedy je snad vznik odpovídající tuzemské judikatury i zakotvení institutu digitálního dědictví do tuzemského právního řádu nevyhnutelné.

U digitálního dědictví, stejně jako u jakéhokoli jiného majetku, nelze než doporučit vyjasnění jeho převodu již za života^[10], jelikož pouze jasným rozdělením majetku a práv pořízením pro případ smrti (nebo jiným podobným způsobem) lze dosáhnout jeho hladkého přechodu na dědice a vyhnout se případným sporům nejen mezi dědici, ale i s institucemi či autoritami, které digitální aktiva určitým způsobem spravují. Tímto způsobem lze tedy výrazně snížit riziko zbytečných komplikací spojených s digitálním dědictvím.

Mgr. Petr Sedlatý,
společník, jednatel, advokát

[Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.](#)

Atrium Flora
Budova A
Vinohradská 2828/151
130 00 Praha 3

Tel.: +420 246 028 028
Fax: +420 246 028 029
e-mail: info@broz-sedlaty.cz

[1] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. ICT v domácnostech a uživatelé ICT. Online. 2025. [cit. 2025-09-30].

[2] JUHÁSZ, Ágnes, 'Inheriting Digital Assets - A Glimpse Into the Future', Juridical Tribune - Review of Comparative and International Law 14, no. 4 (December 2024): 547-56.

[3] UNIDROIT Digital Assets and Private Law Principle 2(2).

[4] UNIDROIT Digital Assets and Private Law Principle 3 (1), 5, 6 (1).

[5] VANKÁTOVÁ, Iveta. Digitální dědictví - aneb jak se dědí bitcoin. Ad Notam, 2023, č. 4, s. 25-30.

[6] JAREŠ, A. Kryptoměny a občanské právo. Revue pro právo a technologie, 2020, č. 21, s. 40.

[7] Jde o účet, do kterého se již není možné přihlásit, ale pozůstalí skrze něj mohou i po smrti uživatele sdílet např. vzpomínky na zemřelého, fotografie apod.

[8] Rozhodnutí BGH ze dne 12. 7. 2018, sp. zn. III ZR 183/17.

[9] Rozhodnutí BGH dne 27. 8. 2020 pod sp. zn. III ZB30/20.

[10] Např. sociální síť Facebook takovou možnost dává přímo v nastavení uživatelského účtu.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Metropolitní plán schválen. je váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)

- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)